Süresi Geçen Yabancı Plakalı Araç

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Ceza Genel Kurulu	25.02.2026	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/273	2026/121	5607 m.3, 4458 m.238, TCK 54, 5326 m.18, CMUK 322

ÖZET

Geçici ithalat rejimiyle gümrük işlemine tabi tutularak giren aracın süresinde çıkarılmaması 5607 m.3/1 suçu değil, Gümrük Kanunu 238 kabahatidir. Kanunda açık hüküm olmadığından araç müsadere edilemez; Daire iade kararını bozmadan müsadereye hükmedemez.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/gecici-ithal-yabanci-plakali-arac-kabahat-cgk-2026-121/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Ceza Genel Kurulu 2024/273 E. , 2026/121 K.

"İçtihat Metni"

KARARI VEREN

YARGITAY DAİRESİ : 7. Ceza Dairesi

MAHKEMESİ :Asliye Ceza

SAYISI : 606-1055

I. HUKUKÎ SÜREÇ

Sanığın kaçak eşyayı gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın yurda sokmak suçundan 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 223/2-a maddesi gereğince beraatine ve dava konusu aracın müsadere talebinin reddine ilişkin Diyarbakır 1. Asliye Ceza Mahkemesince verilen 03.12.2015 tarihli ve 606-1055 sayılı hükmün, katılan vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 7. Ceza Dairesince 25.01.2024 tarih ve 4650-715 sayı ile; "Sanığın yargılama konusu eylemine göre belirlenecek cezanın türü ve üst haddine göre 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (5237 sayılı Kanun) 66 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi gereği 8 yıllık olağan, aynı Kanun'un 67 nci maddesinin dördüncü fıkrası gereği ise 12 yıllık olağanüstü zamanaşımı

süresinin öngörüldüğü, anılan Kanun'un 66 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi gereği, zamanaşımını kesen en son işlem olan, sanığın savunmasının alındığı 03.12.2015 tarihinden temyiz incelemesi gününe kadar 8 yıllık olağan zamanaşımı süresinin gerçekleştiği anlaşılmıştır.

Tüm dosya kapsamının incelemesinde, sanığın yurda ithal edemeyeceği ve geçici ithalat kapsamında dahi getiremeyeceği aracı, araç ruhsat sahibinden alınan vekaletnameye istinaden yurda sokmak suretiyle aracı yurt içinde bırakmak ve daimi olarak kullanmak amacıyla hareket ettiği, bu suretle eylemin geçici ithalat kapsamında değerlendirilemeyeceği, baştan itibaren kaçakçılık kastı ile hareket edildiği cihetle, suça konu aracın kaçak olup müsaderesine karar verilmesi gerektiği anlaşılmakla, açıklanan nedenle katılan kurum vekilinin temyiz isteği yerinde görüldüğünden hükmün, 1412 sayılı Kanun'un 321 inci maddesinin birinci fıkrası gereği bozulmasına, bu husus yeniden yargılamayı gerektirmediğinden aynı Kanun'un 322 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinin verdiği yetkiye dayanılarak sanık hakkındaki kamu davasının 5271 sayılı Kanun'un 223 üncü maddesinin sekizinci fıkrası gereği gerçekleşen zamanaşımı nedeniyle, Tebliğname'ye uygun olarak, oy birliğiyle düşmesine, ...364 Gürcistan plakalı aracın 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası yollamasıyla 5237 sayılı Kanun'un 54 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca müsaderesine," oy çokluğuyla karar verilmiştir.

Daire Üyeleri ... ve ...; "Sanığın eylemi 4458 sayılı Kanun'un 238 inci maddesi kapsamında olup, aracın mahrecine iadesi yerine müsaderesine karar verilmesini hatalı bulduğumuzdan sayın çoğunluğun görüşüne iştirak etmiyoruz." düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır.

II. İTİRAZ SEBEPLERİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı 07.03.2024 tarih ve 67892 sayı ile; "...Dava konusu araç ruhsat sahibi tarafından yasal yollarla turistik kolaylıklardan faydalanılarak yurda giriş yapmış olup, girişteki ayniyetine uygun olarak araca el konulmuştur. 5607 sayılı Kaçakçılık Kanunu 3. madde -1. Fıkra: 'Eşyayı, gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın ülkeye sokan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve onbin güne kadar, adli para cezası ile cezalandırılır. Eşyanın, gümrük kapıları dışından ülkeye sokulması halinde verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılır.' hükmünü taşımaktadır.

Bu açıklamalar karşısında atılı suçun oluşabilmesi için eşyanın gümrük işlemlerine tabi tutulmadan yurda sokulması gerekir. Oysaki dava konusu araç ekteki Gümrük Müdürlüğü yazısından anlaşıldığı üzere geçici ithalat rejimi kapsamında, turistik kolaylıklardan faydalanılarak yurda getirilmiş, dolayısıyla bir gümrük rejimine tabi tutulmuştur. Bu araç geçici ithal edilen kara taşıtlarına ilişkin Gümrük Genel Tebliği hükümlerine göre, Gümrük İdaresinin takip ve kontrolü altındadır. Çıkış süresinin dolması halinde idarenin bunu kolaylıkla tespit etmesi mümkün olacaktır. Kanımızca araç gümrük rejimine tabi tutularak yurda giriş yapmış olup kaçağa kalmamıştır.

Yukarıda açıklandığı gibi, Gümrük Yönetmeliği 381. maddesi uyarınca, geçici ithaline izin verilen eşya, rejim altında kaldığı süre içinde giriş ayniyetine uygun olarak kullanılmak zorunda olup, meydana gelen olağan yıpranma dışında herhangi bir değişiklik yapılmadan süre sonunda yurt dışı edilmelidir. Dava konusu araca yurda giriş ayniyetine uygun olarak el konulmuş olup şase, motor

numaraları silinip değiştirilmemiş, sahte belge kullanılarak trafiğe tescile çalışılmamış, araçta değişen veya eksik parça bulunmamıştır.

Bu nedenle ruhsat sahibi tarafından yasal yollarla yurda girişi yapılan, böylece gümrük rejimine tabi olup, Gümrük İdaresi'nin kontrolü altında bulunan aracı giriş ayniyetine uygun olarak, millileştirmek amacıyla hiçbir eyleme başvurmadan kullanma eylemi, süresi içinde aracı yurt dışı etmemekten ibaret olup (Yargıtay 7. Ceza Dairesi'nin istikrar bulmuş, 10.04.20 14... /11501, 2014/8304-15.11.20 12... /1256- 30385, 20.12.20 10... /54 49... /17020 sayılı kararlarında ve Yargıtay Ceza genel Kurulu'nun 01.03.2022 tarih ve 2018/7-131-2022/139 esas-karar sayılı kararında da açıklandığı üzere), kaçakçılık suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilerek sanıkların beraatine ve dava konusu otomobilin G.Y. 238. maddesi uyarınca gümrük mevzuatı çerçevesinde işlem yapılması için Gümrük İdaresine gönderilmesine karar verilmesi gerektiği halde yazılı şekilde hüküm kurulması hukuka aykırılık oluşturmaktadır." görüşüyle itiraz yoluna başvurmuştur.

CMK'nın 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 7. Ceza Dairesince 18.04.2024 tarih, 1653-4212 sayı ve oy çokluğu ile itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

III. UYUŞMAZLIK KONUSU VE ÖN SORUN

Özel Daire çoğunluğu ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; geçici ithalat rejimi kapsamında yurda sokulan aracın yurt içinde kalma süresi bittiği hâlde yurt dışına çıkarılmaması durumunda müsadere edilip edilemeyeceğinin belirlenmesine ilişkin ise de Yargıtay İç Yönetmeliği'nin 27. maddesi uyarınca öncelikle; İlk Derece Mahkemesince verilen beraat kararının dava zamanaşımının gerçekleştiğinden bahisle Özel Dairece düşürülmesiyle birlikte 1412 sayılı Ceza muhakemeleri Kanunu'nun 322. maddesi gereğince aracın iadesi kararının kaldırılıp müsaderesine karar verilip verilemeyeceğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

IV. OLAY VE OLGULAR İLE ÖN SORUNA İLİŞKİN BİLGİLER

İncelenen dosya kapsamından;

Seyir hâlinde trafik denetimi yapan görevlilerce şüphe üzerine durdurulan sanığın kullandığı Gürcistan ülkesinde kayıtlı ...364 plaka sayılı 2000 model Mersedes-Benz marka, A190 model aracın ... adına kayıtlı olduğunun tespit edilmesinden sonra Diyarbakır Gümrük Müdürlüğü ile yapılan görüşmede aracın 30.09.2014 tarihinde ... tarafından Sarp Gümrük kapısından yurda sokulduğunun ve 30.12.2014 tarihine kadar yurttan çıkış yapması gerektiğinin bildirildiği,

Diyarbakır Gümrük İdaresince düzenlenen 05.06.2015 tarihli kaçak eşyaya mahsus tespit (KEMT) varakasına göre; suç tarihi itibarıyla dava konusu aracın CİF değerinin 10.000,00 TL, gümrük vergisinin 14.760,65 TL ve gümrüklenmiş değerinin 24.760,65 TL olduğunun belirtildiği,

Anlaşılmaktadır.

Sanık aşamalarda; dava konusu aracı Batum'da ... adlı kişiden 3500 Dolar karşılığında satın aldığını ve bu kişinin ... adlı kişiye noterden verdiği vekâletnameye istinaden aracı ... ile birlikte yurda soktuğunu, sonrasında bu kişinin yanından ayrıldığını savunmuştur.

V. GEREKÇE

I. A. Ön Sorun ile İlgili Mevzuat ve Açıklamalar

Konu ile ilgili, mülga 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun, 5320 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca hâlen yürürlükte bulunan 322. maddesinin ilgili bölümleri şöyledir;

Madde 322;

"Hükme esas olarak tespit edilen vakıalara tatbikinde kanuna muhalefet edilmesinden dolayı o hüküm bozulmuş ise Yargıtay aşağıda yazılı olan hallerde kendisi davasının esasına hükmeder.

1. Vakıanın daha ziyade aydınlanması gerekmeden beraete veya davanın düşmesine yahut aşağı - yukarı haddi olmayan sabit bir cezaya hükmolunması icabederse,

2. Yargıtay Başsavcılığının iddiasına uygun olarak suçluya kanunda yazılı cezanın en aşağı derecesini uygulamayı uygun görürse,

3. Mahkemece sabit görülen suçun unsurları ve vasfı ve cezası hükümde doğru gösterilmiş olduğu halde sadece kanunun madde numarası yanlış yazılmış ise,

4. Hükümden sonra yürürlüğe giren kanun suçun cezasını azaltmış ve mahkemece suçluya ceza tayininde artırma sebebi kabul edilmemiş veya yeni bir kanun ile fiil suç sayılmamış olmaktan dolayı birinci halde daha az bir cezanın hükmü ve ikinci halde hiç ceza hükmolunmaması gerekirse,

5. Açıkca tespit edilmiş olan suçlunun doğum ve suç tarihlerine göre ceza tayininde gerekli indirme yapılmamış veya yanlış olarak indirme yapılmış ise,

6. Arttırma veya indirme sonu ceza müddeti veya miktarını tayinde maddi hata yapılmış ise,

7. Hükmedilmiş olan ceza yerine Ceza Kanununun 29 uncu maddesince adli tevbih kararı verilmesi icabederse,

8. Ceza Kanununun 29 uncu maddesindeki tertibin gözetilmemesi yüzünden eksik veya fazla ceza verilmiş ise,

9. (Değişik: 21/5/1985 - 3206/64 md.) Harçlar Kanunu ile yargılama giderlerine ilişkin hükümlere ve Avukatlık Kanununa göre düzenlenen ücret tarifesine aykırılık yapılmışsa.

Sair hallerde Temyiz Mahkemesi işi yeniden tetkik ve hükmolunmak üzere hükmü bozulan mahkemeye veya o derecede diğer civar bir mahkemeye gönderir.

Cezayı müstelzim suç daha dun derecedeki bir mahkemenin vazifesi dahilinde ise Temyiz Mahkemesi işi o mahkemeye gönderebilir..."

Mer'i 5271 sayılı CMK'nın 303. maddesi şu şekildedir:

"(1) Hükme esas olarak saptanan olaylara uygulanmasında hukuka aykırılıktan dolayı hüküm bozulmuş ise, aşağıdaki hâllerde Yargıtay davanın esasına hükmedebileceği gibi hükümdeki hukuka aykırılığı da düzeltebilir:

a) Olayın daha ziyade aydınlanması gerekmeden beraate veya davanın düşmesine ya da alt ve üst sınırı olmayan sabit bir cezaya hükmolunması gerekirse.

b) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının iddiasına uygun olarak sanığa kanunda yazılı cezanın en alt derecesini uygulamayı uygun görürse.

c) Mahkemece sabit görülen suçun unsurları, niteliği ve cezası hükümde doğru gösterilmiş olduğu hâlde sadece kanunun madde numarası yanlış yazılmış ise.

d) Hükümden sonra yürürlüğe giren kanun, suçun cezasını azaltmış ve mahkemece sanığa verilecek cezanın belirlenmesinde artırma sebebi kabul edilmemiş veya yeni bir kanun ile fiil suç olmaktan çıkarılmış ise birinci hâlde daha az bir cezanın hükmolunması ve ikinci hâlde hiç ceza hükmolunmaması gerekirse.

e) Sanığın açıkça saptanmış olan doğum ve suç tarihlerine göre verilecek cezanın belirlenmesinde gerekli indirim yapılmamış veya yanlış indirim yapılmış ise.

f) Artırma veya indirim sonucunda verilecek ceza süresi veya miktarının belirlenmesinde maddî hata yapılmış ise.

g) Türk Ceza Kanununun 61 inci maddesindeki sıralamanın gözetilmemesi yüzünden eksik veya fazla ceza verilmiş ise.

h) Harçlar Kanunu ile yargılama giderlerine ilişkin hükümlere ve Avukatlık Kanununa göre düzenlenen ücret tarifesine aykırılık mevcutsa."

CMK'nın 223. maddesi de şöyledir:

"Duruşmanın sona erdiği açıklandıktan sonra hüküm verilir. Beraat, ceza verilmesine yer olmadığı, mahkûmiyet, güvenlik tedbirine hükmedilmesi, davanın reddi ve düşmesi kararı, hükümdür."

Müsadere, TCK'nın "Genel Hükümler" başlıklı birinci kitabının, "Yaptırımlar" başlıklı üçüncü kısmının, "Güvenlik Tedbirleri" başlıklı ikinci bölümünün "Eşya müsaderesi" başlıklı 54 ve "Kazanç müsaderesi" başlıklı 55. maddelerinde düzenlenmiş olup, uyuşmazlığın konusuyla bağlantılı aynı Kanun'un 54. maddesi şu şekildedir;

"(1) İyiniyetli üçüncü kişilere ait olmamak koşuluyla, kasıtlı bir suçun işlenmesinde kullanılan veya suçun işlenmesine tahsis edilen ya da suçtan meydana gelen eşyanın müsaderesine hükmolunur. Suçun işlenmesinde kullanılmak üzere hazırlanan eşya, kamu güvenliği, kamu sağlığı veya genel ahlâk açısından tehlikeli olması durumunda müsadere edilir. Eşyanın üzerinde iyiniyetli üçüncü kişiler lehine tesis edilmiş sınırlı ayni hakkın bulunması hâlinde müsadere kararı, bu hak saklı kalmak şartıyla verilir.

(2) Birinci fıkra kapsamına giren eşyanın, ortadan kaldırılması, elden çıkarılması, tüketilmesi veya müsaderesinin başka bir surette imkânsız kılınması hâlinde; bu eşyanın değeri kadar para tutarının müsaderesine karar verilir.

(3) Suçta kullanılan eşyanın müsadere edilmesinin işlenen suça nazaran daha ağır sonuçlar doğuracağı ve bu nedenle hakkaniyete aykırı olacağı anlaşıldığında, müsaderesine hükmedilmeyebilir.

(4) Üretimi, bulundurulması, kullanılması, taşınması, alım ve satımı suç oluşturan eşya, müsadere edilir.

(5) Bir şeyin sadece bazı kısımlarının müsaderesi gerektiğinde, tümüne zarar verilmeksizin bu kısmı ayırmak olanaklı ise, sadece bu kısmın müsaderesine karar verilir.

(6) Birden fazla kişinin paydaş olduğu eşya ile ilgili olarak, sadece suça iştirak eden kişinin payının müsaderesine hükmolunur."

Temyiz, hükümlerin/kararların, maddi ceza hukuku ve muhakeme hukuku normlarının uygulanması bakımından hukuka aykırılık taşıyıp taşımadıklarının incelenmesi ile sınırlanmış bir kanun yoludur. (CMUK madde 307, CMK m. 288/1, 294/2).Kural olarak, ontolojik yapısı ve aynı zamanda derece mahkemesi olması itibarıyla bir ıslah mercii olan bölge adliye mahkemesinin tersine Yargıtay, hukuki denetim yapmakla görevli bir bozma mahkemesi dir. Bu nedenledir ki, kanunun tanıdığı istisnalar dışında hukuka aykırılık tespit ettiği hükmü ıslah edemez. Hükme esas olarak saptanan olaylara uygulanmasında hukuka aykırılık olduğu düşüncesinde olan Özel Daire'nin, hükmü bozarak mahkemesine göndermesi gerekir.(CMUK madde 321,CMK madde 302,304) Safahatta hüküm mahkemesi, bozma ilamına karşı ısrar edecek (CMUK madde 326/2, CMK madde 307/4) ya da bozmadan sonraki serbestlik ilkesi doğrultusunda yargılamaya devam ederek yeni bir hüküm kuracak, bu hüküm de kendine özgü olağan kanun yolu denetiminden geçecektir.(CMK madde 307) Bu süreç tüm adımlarıyla taraflar açısından bir teminattır.

Maamafih Kanun vazıı, hukuka aykırılığın niteliğini, ağırlığını ve özellikle giderilmesinin münhasıran mahkemesinin takdir alanında kalıp kalmadığını gözeterek, yargılamanın makul sürede ve en az masrafla bitirilmesi mecburiyeti (Anayasa madde 141) doğrultusunda temyiz merciine ıslah yetkisi verebilir. İşte mülga 1412 sayılı CUMK'un 322. ve mer'i 5271 sayılı CMK'nın 303. maddeleri bu kabilden istisna hükümlerdendir.

Gerek 1412 sayılı CMUK'un 322. gerekse 5271 sayılı CMK'nın 303.maddelerinde tahdidi olarak sayılan ıslah sebeplerine bakıldığında, özellikle sanığın aleyhinde olan ve münhasıran hüküm mahkemesinin takdir alanında kalan hukuka aykırılıklarla ilgili olarak Özel Daireye ıslah/düzelterek onama yetkisi tanıyan bir düzenlemeye yer verilmediği görülür. Zikredilen istisna normların, hüküm mahkemesinin direnme/ısrar yetkisini, bozma sonrası hak iddia edenlerin beyan ve delil serdetme imkanını ve tesis edilecek yeni hükümlerin tabi olduğu kanun yolu başvuru haklarını bertaraf eden sonuçları itibarıyla, geniş yorumlanmaması mecburiyeti ise her türlü tartışmadan varestedir.

Diğer taraftan, müsadere TCK'nın 54. maddesinde düzenlenen bir güvenlik tedbiridir. Tali bir ceza davası olan müsadere talebi ile ilgili usül ve ilkeler CMK'nın 256. ve devamı maddelerinde

düzenlenmiştir. Müsadere talepleri müstakilen görüldüğünde de CMK'nın 257. maddesi uyarınca kural olarak duruşma yapılmalıdır. Bu suretle müsadereye konu eşya üzerinde hak iddia edenlere beyan ve delillerini ileri sürme ve kanun yollarına başvurma imkânı tanınmaktadır. CMK'nın 257. maddesi kapsamında verilen kararlar, güvenlik tedbirine ilişkin olduklarından bir nevi hükümdür. (CMK madde 223/1) Anılan kararlara karşı CMKnın 2 58... /1-2-f,h maddeleri gereğince kanun yoluna gidilebilir. Bu nedenle CGK'nın 27.02.2018 tarihli 2017/149 2018/71 sayılı kararında, usul ekonomisi temeline dayandırılan gerekçesi ile ulaşılan sonuç benimsenmemiştir.

TCKnın 54/4. maddesi kapsamında kalan eşyaya dair CMKnın 259. maddesinde öngörülen istisnai usule ilişkin bahis tartışma konusu yapılmamıştır.

B. Ön Sorun ile İlgili Hukuki Değerlendirme

Seyir hâlinde trafik denetimi yapan görevlilerce şüphe üzerine durdurulan sanığın kullandığı Gürcistan ülkesinde kayıtlı ...364 plaka sayılı 2000 model Mersedes-Benz marka, A190 model aracın ... adına kayıtlı olduğunun tespit edilmesinden sonra Diyarbakır Gümrük Müdürlüğü ile yapılan görüşmede, aracın 30.09.2014 tarihinde ... tarafından Sarp Gümrük kapısından yurda sokulduğunun ve 30.12.2014 tarihine kadar yurttan çıkış yapması gerektiğinin tespit edildiği olayda;

Yerel Mahkemece sanığın beraatine ve dava konusu aracın iadesine ilişkin verilen kararın katılan vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Özel Dairece, sanığın eylemi suç kabul edilip zamanaşımının gerçekleştiğinden bahisle düşme kararı ile birlikte aracın müsaderesine karar verilmiş ise de CMUK'un 322. maddesi ile CMK'nın 303. maddelerinde Yargıtayca davanın esasına hükmedilecek hâller ile hangi durumlarda hukuka aykırılığın düzeltilebileceği açıkça sayılmış olup karar tarihinde yürürlükte olan CMUK'un 322. maddesi gereğince Özel Dairece, Yerel Mahkemenin iade kararı kaldırılmadan doğrudan müsadereye karar verilmesinin mümkün olmadığının kabulü gerekmektedir.

II. A. Temel Uyuşmazlık Konusuna İlişkin Mevzuat ve Açıklamalar

Ayrıntıları Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 18.10.2018 tarihli ve 2015/1-158 E. - 2018/444 K., 01.03.2022 tarihli ve 2018/7-131 E. - 2022/139 K. ile 23.10.2024 tarihli ve 2022/2-589 E. - 2024/321 K. sayılı kararlarında da açıklandığı üzere;

Latince Nullum crimen sine lege ve Nulla poena sine lege olarak ifade edilen kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi hukukun egemen olduğu tüm demokratik ülkelerce kabul edilmiş ve yasal güvenceye kavuşturulmuştur. Bu kapsamda Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 38. maddesinde de, "Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılamaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez. Suç ve ceza zamanaşımı ile ceza mahkûmiyetinin sonuçları konusunda da yukarıdaki fıkra uygulanır. Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur." şeklinde düzenlenen suçta ve cezada kanunilik ilkesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 7. maddesinde "Hiç kimse, işlendiği zaman ulusal veya uluslararası hukuka göre suç oluşturmayan

bir eylem veya ihmalden dolayı suçlu bulunamaz. Aynı biçimde, suçun işlendiği sırada uygulanabilir olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez." şeklinde hüküm altına alınmıştır.

TCK'nın 2. maddesinde de;

"(1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.

(2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

(3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz." hükmü ile belirtilen ilkeye yer verilmiştir.

Bu ilkenin yansımalarına TCK'nın 7. maddesindeki "İşlendiği zaman yürürlükte bulunan Kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz." şeklindeki hükümde de rastlamak mümkündür.

Ceza hukukunun temel ilkelerinden birini oluşturan suçta ve cezada kanunîlik ilkesi uyarınca, hangi fiillerin suç teşkil ettiğinin ve bu fiillere uygulanacak yaptırımların hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak biçimde kanunda gösterilmesi gerekmektedir. Bireylerin yasak fiilleri önceden bilmeleri düşüncesine dayanan bu ilkeyle, temel hak ve özgürlüklerinin korunmasının güvence altına alınması amaçlanmaktadır.

Ceza veya güvenlik tedbiri yaptırımı uygulanabilmesi için fiili kanunun "açıkça" suç sayması gerektiğinden, suç ve cezaların şekli bakımdan kanunla düzenlenmesi yeterli olmayıp, içerik bakımından da belirli amacı gerçekleştirmeye elverişli olmaları gerekir. Ceza hukukunda "belirlilik" ilkesi olarak tanımlanan ilkeye göre, suç ve ceza içeren kanun maddesinde hangi davranışların suçu oluşturduğunun açık ve anlaşılır bir biçimde tarif edilmesi, sınırlarının belli olması ve suç için uygulanacak ceza ile güvenlik tedbirlerinin gösterilmesi gerekmektedir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey hangi somut eylem ve olguya, hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını bilmelidir. Birey ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını belirler. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Geçici ithalat rejimi, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 128-134. maddelerinde, bu rejimin işleyişine ilişkin esaslar ise Gümrük Yönetmeliği'nin 376-394. maddelerinde düzenlenmiştir.

4458 sayılı Kanun'un 128. maddesinde geçici ithalat rejimi şu şekilde tanımlanmıştır:

"Geçici ithalat rejimi, serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında, herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracına olanak sağlayan hükümlerin uygulandığı rejimdir."

Aynı Kanun’un 131. maddesinde ise eşyanın rejim altında kalma süresine yer verilmiştir.Söz konusu hükme göre; “İthal vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminin uygulanabileceği durumlar ve özel şartlar Cumhurbaşkanınca tespit edilir.”

Bu düzenleme ile Gümrük Yönetmeliği’nin 379. maddesi birlikte değerlendirildiğinde; eşyanın rejim altında kalma süresi, Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen özel süreler ile Gümrük Yönetmeliği’nin 380. maddesinde düzenlenen süre uzatım hâlleri saklı kalmak ve yirmi dört ayı aşmamak şartıyla Gümrük İdaresince düzenlenir.

Gümrük Yönetmeliği'nin "Geçici ithal edilen eşyanın ayniyeti" başlığını taşıyan 381. maddesinin;" (1) Geçici ithaline izin verilen eşya, rejim altında kaldığı süre içinde giriş ayniyetine ve tahsis amacına uygun olarak tahsis edildiği yerde kullanılmak zorundadır.

(2) Rejim kapsamındaki eşya, giriş ayniyetini korumaya yönelik olağan bakım faaliyetleri dışında başka bir işleme tabi tutulamaz.

(3) Gümrük idareleri rejim süresi içerisinde değişik aralıklarla eşyanın tahsis yerinde, tahsis amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını denetleme hakkına sahiptir." hükmü uyarınca geçici ithalat rejimi kapsamında getirilen eşya, getirildiği şekli ile kullanıldıktan sonra kullanım sırasında meydana gelen olağan yıpranma dışında herhangi bir değişiklik yapılmadan süresi bittiğinde ihraç edilmelidir.

Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği'nin 18. maddesi şöyledir;

"(1) Gümrük İdareleri tarafından taşıt takip programları üzerinden her ay sorgulama yapılarak, kendi idarelerinden girişi yapılan ve süresi içerisinde çıkarılmayan kişisel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtları tespit edilir ve taşıtların çıkış yapıp yapmadığı ilgili programlardan 4 (dört) ay süre ile takip edilir yapılan araştırma sonucunda taşıtın yurt dışına çıkış yaptığının tespit edilmesi halinde kayıt kapatma işlemi gerçekleştirilir.

(2) Yapılan araştırmadan sonuç alınmaması halinde, süresi içerisinde yurt dışı edilmeyen taşıtlara ilişkin bilgiler, İçişleri Bakanlığı nezdinde gerekli takibatlarda bulunulmak üzere her yılın Nisan-Ağustos-Aralık aylarında bağlı bulunduğu başmüdürlük aracılığıyla Bakanlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) intikal ettirilir ayrıca 19. ve 20. maddede belirtilen işlemler yapılır.",

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 20. maddesinin (d) fıkrasına göre "Tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirleri Noterler tarafından yapılır, Noterler tarafından yapılmayan her çeşit satış ve devirler geçersizdir."

Dahilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlalinin kabahat fiili olarak düzenlendiği 4458 sayılı Kanun'un 238. maddesi üzerinde de durulmalıdır.

Fakat öncelikle belirtmek gerekir ki, mülga 1615 sayılı Gümrük Kanunu'nun 12. maddesinde, geçici ithalat rejimi kapsamında ülkeye ithal edilen taşıtın, süresinde yurt dışı edilmemesi kabahat değil suç olarak düzenlenmişti. Anılan norm şöyleydi;

"Turizmle alakalı olarak gelen taşıtlara ve eşyaya aşağıdaki hükümler uygulanır.

1. a) (Değişik ilk fıkra: 18/04/1983 - 2817/10 md.) Asıl ikametgahı yabancı memleketlerde olan Türk ve yabancı turistlerin birlikte veya kendilerinden iki ay önce veya sonraki süreler içerisinde getirdikleri 132 nci maddenin (1-e) fıkrasında yazılı seyahat vasıtaları, av, spor ve diğer eşyaları için vergi teminatı olarak kara seyahatlerinde Uluslararası Turizm ve Otomobil Birliğine mensup Türkiye Turing ve Otomobil Kurumunun veya bunun kefalet ettiği yabancı kurumların verecekleri triptik, gümrük geçiş karnesi veya Bakanlıkça tespit edilecek diğer benzeri belgeleri (bir yıl içinde ihraç şartıyla) kabul olunur.

Yukardaki fıkrada sözü edilen Türk ve yabancıların triptiksiz veya geçiş karnesiz veya bu mahiyetteki benzeri belgeler olmaksızın getirdikleri taşıtları (bisiklet ve motosikletler dahil) ile tenezzüh motoru, kotra ve sandalları, tekrar ihraç edilmek şartiyle, Bakanlığın tespit edeceği esaslar dairesinde yurda sokulur.

Turistlerin hava taşıtlarına uygulanacak işlem, Gümrük ve Tekel ve Ulaştırma Bakanlıklarınca müştereken tesbit edilir.

Motorlu vasıtaların mutat depolarındaki akaryakıt ve madeni yağlardan vergi aranmaz.

Çalınmak ve kaza neticesi parçalanmak yüzünden tekrar çıkarılması mümkün olmıyan taşıt ve eşyanın da vergileri aranmaz ve teminatı çözülür. Çalınma hadisesi mahkeme ilamı veya Cumhuriyet Savcılığının veya hadisenin vukubulduğu mahallin en büyük mülkiye amirinin belgesi ile ispat edilir. Kaza dolayısiyle sahibi tarafından çıkarılmak istenmeyen taşıt ve eşyanın enkazı Hükümete terk edilmek ve keyfiyet mülkiye amirinden alınacak bir belge ile gümrüğe ispat olunmak lazımdır.

Hükümete terk edilen bu gibi vasıta ve eşya enkazı 11 inci maddenin 2 nci fıkrasının son bendi hükmüne göre tasfiye olunur.

b) Yukarda gösterilen suretle yurda giren taşıtlar Türkiye dahilinde, ancak triptik veya geçiş karnesinde veya bu mahiyetteki benzeri belgesinde yazılı şahıs veya asıl ikametgahı yabancı memleketlerde olan Türk veya yabancı şoförü veyahut asıl ikametgahı olan yabancı memleketlerde otomobil sahibinin vekaletini haiz olan Türk veya yabancı şahıslar tarafından kullanılabilir. Buna riayetsizlik halinde taşıt, yurt dışı edilmek üzere gümrüğün denetimine alınır.

c) Triptik, gümrük geçiş karnesi vesair belgelere göre vergileri teminata bağlanarak geçici ve şarta bağlı olarak yurda giren bu taşıtlar garanti veren kurumdan vergileri takip ve tahsil edilmiş olsa dahi, kaçakçılık hükümlerinin uygulanmasında gümrük giriş işlemine tabi tutularak yurda ithal edilmiş addolunmaz ve aksine hareketlerde kaçakçılık mevzuatı dairesinde kovuşturma yapılır.

2. Turizmi teşvik maksadiyle kurulmuş teşekküller ile Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu için getirilecek ve parasız dağıtılacak olan turizmle ilgili tesislere ait propaganda, afiş ve broşürleri ile takvimleri, otomobil plakaları, yol işaretleri, rozetler, mükafat kupaları için vergi aranmaz.

3. Yabancı turizm teşekkülleri tarafından parasız dağıtılmak üzere turizm teşekkülleri ile Türkiye Turing ve Otomobil Kurumuna gönderilen yabancı turizm propaganda afişleri, broşürleri, rehber ve

takvimleri vergiye tabi değildir."

Hâl bu ki suç tarihinde yürürlükte bulunan 4458 sayılı Kanun'un 238. maddesi şöyledir;

"241 inci maddenin üçüncü fıkrasının (h), (l) ve (m) bentleri, dördüncü fıkrasının (g) ve (h) bentleri ile beşinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen durumlar hariç, dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali halinde eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı, tam muafiyet suretiyle geçici olarak ithal edilen özel kullanıma mahsus taşıtlar için gümrük vergileri tutarının dörtte biri oranında para cezası verilir. Ancak, dâhilde işleme rejimi kapsamı ithal eşyasının, işleme faaliyetindeki hali veya işlem görmüş ürün hali de dahil olmak üzere rejim çerçevesinde izin verilen yerlerde tespiti halinde, ithal eşyasının gümrük vergileri tutarının iki katı oranında para cezası verilir. Bu cezanın ödeme süresi içinde eşyanın gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulmaması halinde eşyanın gümrük vergileri tutarında para cezası tahsil edilir.

2. Birinci fıkraya göre verilen cezalar 241 inci maddenin altıncı fıkrasında belirtilen miktardan az olamaz.

3. Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri hakkında bu maddenin para cezasına ilişkin hükümleri ile 241 inci maddenin üçüncü fıkrasının (h), (l) ve (m) bentleri, dördüncü fıkrasının (g) ve (h) bentleri ile beşinci fıkrasının (b) bendi hükümleri uygulanmaz. Bu durumda, 241 inci maddenin birinci fıkra hükmü uygulanır." olarak ifade edilmiş, maddede dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali fiilleri kabahat olarak tanımlanmıştır.

Madde, 5607 sayılı Kanun'un 3. maddesinin 9. fıkrasından 11.04.2013 tarihinde yürürlüğe giren 6455 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle değiştirilerek aktarılmıştır. Bu maddenin kapsamı 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3. maddesinin 4. fıkrasını da kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Bu maddede yer alan kabahat fiilinin maddi unsuru, dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile geçici ithalat rejimlerinden birine tabi tutulmuş eşyaya ilişkin olarak ilgili rejim hükümleri kapsamında yapılması gerekenleri yapmamak veya yapılmaması gerekenleri yapmak eylemleri oluşturmaktadır. Geçici ithalat ve dâhilde işleme rejimi hükümlerinin, bu rejimler kapsamında getirilen eşyanın hileli işlemle yurt dışına çıkarılmış gibi gösterilmesi suretiyle ihlâl edilmesi aynı zamanda suç da oluşturmaktadır. Bu durumda 5607 sayılı Kanun'un 3. maddesinin 4. fıkrasındaki suç ile bu madde kapsamındaki kabahat de işlenmiş olacak, ancak 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 15. maddesinin 3. fıkrası uyarınca sadece suçtan dolayı ceza verilecektir. 5326 sayılı Kanun'un 18. maddesine göre kabahatin konusunu oluşturan veya işlenmesi suretiyle elde edilen eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ancak kanunda açık hüküm bulunan hâllerde karar verilebilir. Sözü edilen gümrük rejimleri konusu eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirileceğine ilişkin 4458 sayılı Kanun'da bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle bu madde kapsamına giren eşya hakkında mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilemez. Geçici ithalat, dâhilde işleme ve gümrük kontrolü altında işleme rejimi hükümlerinin fıkra kapsamında ihlal

edildiği tarih kabahat fiilinin işlendiği tarih olup soruşturma zamanaşımı süresi de bu tarihe göre 5326 sayılı Kanun'un 20. maddesi uyarınca belirlenmelidir (doktrindeki bir esere atıf).

Uyuşmazlık konusuyla ilgisi bakımından değinilmesi gereken ve suç tarihinde yürürlükte olan 6545 sayılı Kanun ile değişik 5607 sayılı Kanun'un 3. maddesinin 1. fıkrasına göre;

"Eşyayı, gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın ülkeye sokan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Eşyanın, gümrük kapıları dışından ülkeye sokulması halinde, verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılır."

Söz konusu fıkra uyarınca bir eşyanın kaçakçılık fiiline konu olabilmesi için gümrük işlemine tabi tutulmadan yurda ithal edilmesi gerekmektedir. Suçun oluşumunda önem arz eden gümrük işlemlerinden, ithal ya da ihraç edilecek eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işleme veya kullanıma tabi tutulması anlaşılmalıdır.

5607 sayılı Kanun'da gümrük işlemi kavramına ilişkin bir tanım yer almamakla birlikte mülga edilen 4926 sayılı kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı ikinci maddesi, söz konusu kavramı "Gümrük idarelerince, gümrük mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat gereğince yapılan işlemleri ifade eder." şeklinde tanımlamıştır. Bu tanıma göre gümrük işlemi, bir eşyanın gümrük idareleri tarafından gerek gümrük mevzuatı gerekse ilgili mevzuatlar çerçevesinde onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması için gerekli tüm işlemleri ifade etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti gümrük bölgesine getirilen eşya, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması sonrasında ülkeye sokulabilecektir.

İthalattaki gümrük işlemleri ile ilgili olarak; 4458 sayılı Kanun'un 33. maddesinde Türkiye Gümrük Bölgesine giriş ve çıkışların gümrük kapılarından yapılabileceği, 34. maddesinin birinci fıkrasında Türkiye Gümrük Bölgesine giren veya çıkan taşıtların gümrük gözetimine tabi olduğu ve yürürlükteki hükümlere uygun olarak, gümrük idareleri tarafından denetleneceği, 36. maddesinin birinci fıkrasında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın, girişinden itibaren gümrük gözetimine tabi olduğu ve yürürlükteki hükümlere uygun olarak gümrük idareleri tarafından denetleneceği hüküm altına alınmıştır.

Her ne kadar CGK'nın 25.10.2023 tarihli ve 2023/223-556 sayılı (24.9.2025 tarihli ve 2024/1 68... /364K tavzihli) kararında; geçici ithalat rejimi kapsamında yurda sokulan aracın süresi dolduğu hâlde yurt dışına çıkarılmamasından ibaret eylemin 5607 sayılı Kanunun 3/2.maddesinde düzenlenen suçu oluşturacağı kabul edilmiş ise de, şu gerekçelerle anılan kararın gerekçesi ile ulaşılan sonuç benimsenmemiştir:

Şöyle ki, her suç temelinde bir haksızlık barındırsa da kanunda suç olarak düzenlenmeyen haksızlıklar cezalandırılamaz. Kıyas ya da kıyasa yol açacak genişletici yorumla suç ve ceza ihdas edilemez. 5607 sayılı Kanun'un 3. maddesinin 1. fıkrasında tipik eylem; eşyayı, "gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın" ülkeye sokmak olarak tanımlanmıştır. Gümrük işlemlerinden maksad, ithal ya da ihraç edilecek eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işleme veya kullanıma tabi tutulmasıdır. Zira "Gümrük işlemleri, gümrük idarelerince, gümrük mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat gereğince yapılan işlemlerdir." (mülga edilen 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun

"Tanımlar" başlıklı ikinci maddesi) Geçici ithalat rejiminin de bir gümrük rejimi olarak düzenlenmiş olduğunda (4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 128-134. maddeleri) da şüphe yoktur. Zikredilen düzenlemelerin sarahatine nazaran, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 128-134. maddelerine istinaden geçici ithalat rejimi kapsamında, Gümrük Yönetmeliği'nin 376-394. maddeleri uyarınca gümrük işlemlerine tabi tutularak ülkeye eşya sokmaktan ibaret eylemin, 5607 sayılı Kanun'un 3. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen suçu değil ve fakat 4458 sayılı Kanun'un geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlaline dair özel düzenleme mahiyetindeki 238. maddesinde öngörülen kabahat fiilini oluşturduğunun kabulü gerekir.

Nitekim YCGK'nun 01.03.2022 tarihli ve 2018/7-131 E - 2022/139 K sayılı kararında da aynı sonuca ulaşmıştır.

B. Uyuşmazlık Konusu ile İlgili Hukuki Değerlendirme

Sanığın eyleminden ötürü 5607 sayılı Kanunun'un 3. maddesinin 1. fıkrası gereğince cezalandırılması istemiyle açılan kamu davasında, dava konusu aracın 08.06.2015 tarihli Gümrük Müdürlüğü yazısından da anlaşıldığı üzere, geçici ithalat rejimi kapsamında turistik kolaylıklardan faydalanılarak ve gümrük rejimine tabi tutularak yurda getirilmiş eşya niteliği taşıdığı, bu itibarla yurda sokulmasının 5607 sayılı Kanun'un 3. maddesine aykırılık teşkil etmediği anlaşılan aracın Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği (Seri No:1) hükümlerine göre; Gümrük İdaresinin takip ve kontrolü altında bulunduğu, çıkış süresinin dolması hâlinde idarece bu hususun kolayca tespit edebileceği ve dava konusu aracın triptik belgesiyle yurda yasal yollardan giriş yaptığının sabit olduğu nazara alındığında, sanığın eyleminin 5607 sayılı Kanun'un 3. maddesinde düzenlenen fiillerden hiçbirine uymadığı, sanığa isnat edilen eşyayı gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın yurda sokmak suçunun tipiklik unsurunun oluşmadığı kabul edilmelidir.

Öte yandan suç tarihinde yürürlükte olan 6455 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle değişik 4458 sayılı Kanun'un 238/1. maddesi uyarınca süresi dolduğu hâlde yurt dışına çıkartılmayan araç hakkında idari yaptırım uygulanması için Gümrük Müdürlüğü'ne yazı yazılmasına ilişkin Yerel Mahkeme kararında isabetsizlik bulunmamıştır.

Ön sorun ve asıl uyuşmazlık bakımından çoğunluk görüşüne katılmayan Ceza Genel Kurulu Üyeleri ... ve ...; "Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının eylem kabahat oluşturduğundan bu yönde karar verilmesini itirazen talep ettiği, Dairece bu itiraz kabul edilmediğinden dosyanın Yargıtay Ceza Genel Kurulu gündemine getirildiği, yapılan müzakereler sonucu oy çokluğu ile Yargıtay İç Yönetmeliği'nin 27. maddesi uyarınca ön sorun görülerek itirazın kabulüne karar verilmiş ise de, aşağıdaki gösterilen gerekçelerle bu karara iştirak edilmemiştir.

Öncelikle Yargıtay İç Yönetmeliği'nin 27. maddesi uyarınca ön sorun yapılan; İlk Derece Mahkemesince verilen beraat kararının dava zamanaşımının gerçekleştiğinden bahisle Özel Dairece düşürülmesiyle aracın iadesi kararının kaldırılıp müsaderesine hükmedilip hükmedilemeyeceğine ilişkin olarak;

'Eşya Müsaderesi' başlıklı TCK'nın 54/4. maddesine göre, üretimi, bulundurulması, kullanılması, taşınması, alım ve satımı suç oluşturan eşyanın, eylem suç oluşturmasa dahi her hâlde müsaderesine hükmolunacaktır. 5607 sayılı Kanun'un 13/1. maddesinin birinci cümlesi, 'Bu Kanunda tanımlanan suçlarla ilgili olarak 26.09.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun eşya ve kazanç müsaderesine ilişkin hükümleri uygulanır', aynı maddenin ikinci fıkrası ise, 'Etkin pişmanlık nedeniyle fail hakkında cezaya hükmolunmaması veya kamu davasının düşmesine karar verilmesi, sadece suç konusu eşya ile ilgili olarak müsadere hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez' şeklinde düzenlenmiştir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun birçok kararında açıkça vurgulandığı üzere, yargılama yapılmasına engel olup davayı düşüren hâllerden biri olan zamanaşımının yargılama sırasında gerçekleşmesi hâlinde, mahkeme ya da Yargıtay, resen zamanaşımı kuralını uygulayarak kamu davasının düşmesine karar verecektir. Bu kapsamda, Özel Dairece zamanaşımının gerçekleşmesi nedeniyle kamu davasının düşmesine karar verildiği durumlarda müsadereye hükmedilip hükmedilemeyeceği konusunda ikili bir değerlendirme yapmak zorunluluğu bulunmaktadır.

Şöyle ki;

Müsadere kararı yargılama konusu suça bağlı olarak verilmemişse veya derece mahkemesinin takdir yetkisi kapsamına giren ya da daha fazla araştırma yapılmasını gerektiren hallerde elbette ki, müsadereye ilişkin olarak bozma kararı verilmesi mümkündür. Buna mukabil, müsadere kararı yönünden hukuka aykırılık bulunmakta ve bu hususta başkaca bir araştırma yapılmasına gerek bulunmaması halinde ise, örneğin suç konusunun ruhsatsız tabanca, uyuşturucu madde, kaçak eşya olması gibi TCK'nın54/4. maddesi uyarınca müsadere kararı verilmesinin yasal zorunluluk olduğu hâllerde derece mahkemesinin müsadereye hükmetmeyip iade kararı vermiş olması durumunda bu hukuka aykırılık Yargıtay tarafından düzeltilebilecektir.

Bu kapsamda, zamanaşımının gerçekleşmesi nedeniyle kamu davasının düşmesine karar verildiği durumlarda, elkonulan eşya ile ilgili olarak müsadere koşullarının oluşup oluşmadığının değerlendirilmesi zorunlu olup, elkonulan eşyanın müsaderesi ya da iadesi hususunda karar verilebilmesi için 'başkaca bir inceleme ve araştırma yapılmasının gerekmediği hâllerde, usul ekonomisi de gözetilerek' Özel Dairece hükmün bu yönüyle de incelenebileceği ve müsadere ya da iade hususunda bir karar verilebileceği kabul edilmelidir. Yargıtay Ceza Genel Kurulunun kararlarında da bu durum açıkça vurgulanmıştır. (15.12.2022, 2021/7-287E, 2022/808K.; 27.02.2018, 2017/7-149E, 2018/71K.) Belirtelim ki, iş bu itiraza konu somut olayda olduğu üzere, CMK'nın 308. maddesi gereğince Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca Ceza Dairesi kararına karşı itiraz edilebileceğine ilişkin düzenleme ile birlikte değerlendirildiğinde Daire kararına karşı kanun yolu imkanı bulunmakta ve hak kaybına sebebiyet verilmemektedir.

Bu itibarla, yeniden yargılama gerektirmeyen bu konuda, 5320 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca karar tarihi itibarıyla uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'un 322. maddesine göre karar verilmesi mümkün olduğundan; sanık hakkındaki kamu davasının 5271 sayılı CMK'nın 223/8. maddesi uyarınca düşmesine ve usul ekonomisi de gözetilerek başkaca bir inceleme ve araştırma yapılmasını gerektirmeyen, bizatihi suç konusu olup gümrük vergileri ödenmeksizin

yurda ithal olunan kaçak aracın 5607 sayılı Kanun'un 13/1. maddesi delaletiyle TCK'nun 54/4. maddesi uyarınca müsaderesine hükmolunacağında ön sorun bulunmamakta olup, sayın çoğunluğun görüşüne iştirak edilmemiştir.

Bu açıklamalar ışığında itiraz konusu değerlendirildiğinde;

Uyuşmazlık konusunun çözümünde isabetli bir hukuki sonuca varılabilmesi için öncelikle suç tarihinde yürürlükte olan mevzuatın irdelenmesi gerekmektedir.Konumuzla ilgili 6545 sayılı Kanun ile değişik 5607 sayılı Kanun'un 3. maddesinin 1. ve 2. fıkraları şu şekildedir:

'(1)Eşyayı, gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın ülkeye sokan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır (...)

(2)Eşyayı, aldatıcı işlem ve davranışlarla gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin ülkeye sokan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.'

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 'Eşyanın Bir Gümrük Rejimine Tabi Tutulması' başlıklı 58/1. maddesi; 'Bir gümrük rejimine tabi tutulmak istenen eşya, bu rejime uygun şekilde yetkili gümrük idaresine beyan edilir.' şeklinde düzenlenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti gümrük bölgesine getirilen eşya, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması sonrasında ülkeye sokulabilecektir. Kaçakçılık suçunun oluşumunda önem arz eden ithal edilecek eşyanın '4458 sayılı Kanun'un 58/1. maddesine uygun şekilde gümrükçe onaylanmış bir işleme tabi tutulması' anlaşılmalıdır.

Geçici ithalat rejimi, 4458 sayılı Kanun'un 128-134. maddelerinde düzenlenmiştir. Geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen kişisel kullanıma mahsus yabancı plakalı kara taşıtlarına uygulanacak işlemlere ilişkin usûl ve esaslar ise; Gümrük Yönetmeliği'nin 391-394 maddelerinde, 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulunun 1-20 maddelerinde ve Geçici İthalat Sözleşmesi'nin EK-C ekinin 2, 5, 6 ve 9. maddelerinde yer almakta olup ayrıca bu düzenlemelerin uygulanmasına ilişkin Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına ilişkin Gümrük Genel Tebliğinde (Seri No:1) ayrıntılı düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre turistlik kolaylıktan yararlanarak taşıt giriş formuyla geçici olarak yurda kişisel kullanıma mahsus araç sokulmasının ve kullanılmasının koşulları şunlardır;

1-Türkiye Gümrük Bölgesi dışında ikamet eden ve yurtdışında yerleşik olan kişiler turistik kolaylıklar kapsamında geçici olarak araç getirebilirler. Taşıt getirmek isteyen kişinin, son bir yılda 185 gün kesintisiz olarak Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik olması zorunludur.

2-İkamet yerlerinde adlarına kayıtlı taşıtlarını turistik kolaylıklar kapsamında geçici olarak getirebilirler yani getirilecek taşıt yerleşik olduğu ülkede ilgili kişinin adına kayıtlı olmalıdır.

3- Geçici ithaline izin verilen kişisel kullanıma mahsus taşıt araçlarına en fazla 730 gün süre verilir bu süre sonunda taşıtın yurt dışı edilmesi gerekir. Oturma izni bulunmayan Sarp Sınır Kapısından Türkiye'ye kimlikle giriş yapan Gürcistan vatandaşına verilecek süre 1 80... günü geçemeyeceğinden taşıtına da en fazla 90 gün süre verilir.

4- Taşıtı getiren kişinin, mülkiyet belgesi yoksa veya mülkiyet belgesinin bir başka kişiye ait olması halinde ‘kendisine geçici ithalat hakkı tanınmış olmak kaydıyla’ taşıtın kullanımına yetkili olduğuna ilişkin geçerli bir belge veya vekaletname olmalıdır.

İnceleme konusu somut olaya gelince; Diyarbakır Sulh Ceza Hakimliğinin önleme araması kararına istinaden uygulama noktasında durdurulan sanık ...'nın sevk ve idaresindeki ...64 Gürcistan plakalı 2000 model ... marka aracın sanık tarafından kullanılmakta olduğu tespit edilerek el konulduğu, yabancı araç plaka sorgulamasında aracın ruhsat sahibinin ... ... olduğu halde Sarp Sınır Kapısından ... tarafından 30/09/2014 tarihinde aracın yurda giriş yaptığı ve 30/12/2014 tarihinde çıkarılması gerekirken çıkarılmayarak yurt içerisinde bırakıldığı tespit edilmiştir.

Sanık, ucuz araba almak istediğinde Gürcü arkadaşının kendisini ... isimli şahısla görüştürdüğünü, Gürcistan ülkesine gittiğini ve 3.500 USD (yaklaşık 7000TL) karşılığında satın aldığı bu aracı rahatlıkla kullanabilmesi için ...’nin Gürcistan’da iken noterden vekaletname verdiğini, suç konusu aracı ... ile birlikte Türkiye’ye soktuklarını, giriş yaptıktan sonra Gürcü şahsın geri döndüğünü, ... tarafından verilen vekalet ile bu aracı yakalanana kadar kullandığını ifade etmektedir. Dosya kapsamında mevcut Gürcistan ülkesinde noterce düzenlenen 30/09/2014 tarihli vekaletname ve yurda giriş/çıkış kayıtlarından ... ile sanığın 30/09/2014 tarihinde Sarp Sınır Kapısından yurda giriş yaptıkları, ...’nın aracı sanığa teslim edip Gürcistan ülkesine geri döndüğü, yurtta kalış süresi dolduğu halde yurt dışı edilmeyen aracın yakalanana kadar sanık tarafından kullanılmakta olduğu anlaşılmaktadır.

Öncelikle belirtelim ki, Gümrük mevzuatındaki düzenlemeler ve yukarıdaki açıklamalara göre her ne şekilde olursa olsun Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan, ülkemiz sınırları içinde yerleşik olarak yaşayan gerçek ve tüzel kişiler yurt dışından geçici ithalat ve turistik kolaylıklar kapsamında yabancı plakalı araç getiremezler ve getirilen aracı kullanamazlar, satın alamazlar. Ayrıca vekaleten dahi olsa bu haktan yaralanan kişiler adına araç getirmeleri de mümkün değildir.

Ülkemiz sınırları içinde yerleşik olarak yaşayan gerçek ve tüzel kişilerin yurt dışından yurda kullanılmış/ikinci el taşıt ithalinde ise Ticaret Bakanlığından izin alınması gereklidir. Ticaret Bakanlığının düzenleyeceği izin belgesi eski/kullanılmış taşıtların ithali sırasında gümrük beyannamesine eklenir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı veya bu Bakanlığın yetki verdiği kurum veya kuruluş tarafından yapılan kontroller sonucunda düzenlenen uygunluk yazısı, taşıtların ithalinde gümrük idaresi tarafından gümrük beyannamelerinin tescili sırasında aranır.

Genel olarak dahilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlalinin kabahat fiili olarak düzenlendiği Gümrük Kanunu’nun 238. maddesinde geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin hak sahibi olan ilgilisinin ihlâl fiillerini kabahat olarak tanımlanmıştır. Buna göre, yurt dışından antrepo ve geçici depolama, geçici ithalat, dahilde işleme ve gümrük kontrolü altında işleme rejimlerine göre eşya getiren kişilerin, bu eşyayı gümrük işlemine tabi tutmadan serbest dolaşıma sokma fiillerinin kabahat mi veya suç mu olduğunun tespiti bakımından eşyayı, belirtilen rejimler kapsamında yurda getirirken olayın başında güttükleri amaç ve kastları önem arz etmektedir. Bu rejimler kapsamında yurda eşya getiren kişiler başlangıçta rejim hükümlerine uygun olarak iş ve işlem yapmak amacıyla eşyayı yurda getirip

sonradan kastlarını değiştirerek gümrük işlemlerini gerçekleştirmeksizin yurt içinde serbest dolaşıma sokmaları halinde kabahat oluşturan kaçakçılık fiilini işlemiş olacaklardır. Örneğin, yurt dışında yerleşik olan hak sahibi kişi ... geçici ithalat ve turistik kolaylıklar kapsamında getirdiği adına kayıtlı yabancı plakalı aracını yurtta kalma süresini geçirerek bulundurmaya devam ederse ya da millileştirmek için başkaca bir eyleme tevessül etmeyerek kendisi kullanırken yakalanması halinde eylem 4458 sayılı Kanun'un 238. maddesi kapsamında kabahattir. Zira bu rejim kapsamında yurda eşya getiren hak sahibi olan kişi başlangıçta rejim hükümlerine uygun olarak işlem yapmak amacıyla aracı yurda getirmiş ancak sonradan kastını değiştirmiştir ve rejim hak sahibi olarak idari yaptırımın muhatabıdır.

Buna karşılık belirtilen rejim kapsamında eşyayı yurda getirirken başlangıçtan itibaren bu rejimleri kullanarak gümrük işlemi yaptırmamak ve bu suretle gümrük vergisi ödemeyerek yurt içinde serbest dolaşıma eşya sokmak kastıyla yurda araç ithal ettiklerinin tespiti halinde ise, fiilin özelliği de gözetilerek 5607 sayılı Kanunun 3. maddesinin ilgili fıkrasındaki kaçakçılık suçunu oluşturacaktır ki, 5607 sayılı Kanun'un 3. maddesinin 1., 2. fıkralarında suç tipine yer verilmiştir. (YCGK, 2023/7-223E,2023/556K) Özel Dairenin süregelen yerleşik uygulamalarına göre bu hususun yapılacak soruşturma veya kovuşturma sonunda anlaşılabileceğinde ise kuşku yoktur. Zira, failin iç dünyasını ilgilendiren kastın tespiti diğer suçlarda olduğu gibi ancak failin dış dünyaya yansıyan davranışlarına göre değerlendirilebilir. Başka bir ifadeyle, failin olay öncesi ve sonrası davranışları ölçüt alınarak belirlenecektir.

Tüm dosya kapsamına göre, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan ve ülkemiz sınırları içinde yerleşik olarak yaşayan sanık suç konusu olan aracı yurda getirmeden evvel Gümrük mevzuatına göre yurt dışından geçici ithalat ve turistik kolaylıklar kapsamında yabancı plakalı araç getirme hakkı bulunmadığını ve bu şekilde getirilen aracı kullanamayacağını bilmektedir. Buna rağmen Gürcistan'dan ucuz araç satın almak ve belli sürelerle giriş-çıkış yapmak suretiyle kullanacağını ifade etmektedir. Yine sanık ikinci el taşıt ithaline ilişkin Gümrük Kanunu'nun 58.maddesinde öngörülen şekilde Gümrük İdaresine yasaya uygun beyanda bulunması gerekirken herhangi bir beyanda bulunmamış, ... adına taşıt giriş formuyla gümrük idaresi yanıltılarak ve aldatıcı işlemle gümrük vergileri ödenmeksizin araç yurda sokulmuştur.

Somut olayda sanığın geçici ithalat kapsamında getiremeyeceği ithalat rejimi kararına göre ancak Ticaret Bakanlığından alınacak özel izinle ithalatı gerçekleşebilen aksi halde ithalatı mümkün bulunmayan aracı Gürcistan vatandaşı şahıs aracılığı ile Gümrük Kanunu'nun 58. maddesinin birinci fıkrasındaki düzenlemeye aykırı şekilde gümrük vergileri ödenmeksizin ilgili Gümrük İdaresi yanıltılarak ve ikinci el araç ithaline ilişkin usulüne uygun bir gümrük işlemi de yaptırmaksızın suça konu aracı daimi olarak kullanmak kastıyla yurda soktuğunun anlaşılması, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 04.06.1996 tarihli ve 7-116 Esas, 122 Karar; 25.10.2023 tarihli 2023/7-223 Esas,2023/556 Karar sayılı ilamlarında da açıklandığı üzere, sanığın geçici ithalat kapsamında hak sahibi olmadığı için yurda getiremeyeceği suça konu yabancı plakalı aracı yurt dışı etmeyerek millileştirmeye yönelmesi kaçakçılık suçunun manevi öğesi olan suç kastının varlığını göstermektedir. Bu suretle eylemin geçici ithalat kapsamında değerlendirilemeyeceği, sanığın kastının başlangıçtan itibaren yurda gümrük işlemine tabi tutmaksızın eşya sokma olduğunun

kabulü ile eylemin 5607 sayılı Kanun'un 3. maddesinde düzenlenen kaçakçılık suçunu oluşturacağından Gümrük Kanunu'nun 238 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında kabahat olarak değerlendirilemeyeceği ve bizatihi suç konusunu oluşturan kaçak aracın müsaderesine karar verilmesi gerekmektiği, " düşünceleriyle,

Ön sorun bakımından çoğunluk görüşüne katılmayan üç Ceza Genel Kurulu Üyesi ile asıl uyuşmazlık bakımından çoğunluk görüşüne katılmayan üç Ceza Genel Kurulu Üyesi de; benzer gerekçelerle,

Karşı oy kullanmışlardır.

VI. KARAR

1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazının KABULÜNE,

2- Yargıtay 7. Ceza Dairesinin 25.01.2024 tarihli ve 4650-715 sayılı sanığın eyleminin suç olarak kabul edilip zamanaşımının gerçekleştiğinden bahisle verilen düşmeye ve müsadereye dair kararının KALDIRILMASINA,

3- Diyarbakır 1. Asliye Ceza Mahkemesince verilen 03.12.2015 tarihli ve 606-1055 sayılı hükmün ONANMASINA,

4- Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 25.02.2026 tarihinde yapılan müzakerede oy çokluğuyla karar verildi.